

Juan José Barcia, medalla de la Universitat de València

Una vida per la Medicina

Juan José Barcia Goyanes, Medalla de la Universitat, constitueix un exemple de trajectòria professional llarga i coherent. El Departament de Ciències Morfològiques, la Facultat de Medicina i la Junta de Govern coincideixen a destacar la figura del professor Barcia, rector d'aquesta Universitat entre 1967 i 1972, degà de Medicina i cap de Neurologia de l'Institut Cajal del CSIC, entre

RAFAEL F. CID

Juan José Barcia va desenvolupar l'exercici de la medicina com a cap de Neuropsiquiatria a l'Hospital Provincial de València, ciutat on va arribar com a catedràtic d'Anatomia Humana i de Tècnica Anatòmica l'any 1929. Provenia de la Universitat de Salamanca; de la de Madrid, on es va doctorar; i de la de Santiago de Compostel·la, on va cursar estudis.

Ara, als seus noranta-sis anys, continua escrivint i treballant en el seu despatx de la Gran Via, envoltat d'una apassionant biblioteca on s'intueixen els grans avenços científics d'un segle convuls. El professor treballa en un ambient tranquil i serà amb un equip informàtic d'última generació amagat entre els records de la seua vida. Dos dies a la setmana encara realitza consulta mèdica, encara que el temps el passa majoritàriament entre els seus llibres.

"Ara estic traduint un manuscrit persa de medicina del segle XIV, en col·laboració amb un general iranià retirat que em va escriure quan va saber que jo també treballava en el mateix projecte i l'ajuda d'un iranià que viu a València".

Fill de pare metge militar, forma part d'una generació de set metges que es remunta al 1792, "el primer Barcia metge va ser catedràtic de Medicina Clínica a

Santiago". Després de Juan José Barcia Goyanes la saga continua amb dues generacions més: "Tinc un nét que també és neurocirurgià, i una besneta que està estudiant a Alemanya i acabarà prompte els seus estudis, amb la qual cosa serem vuit generacions de metges".

La dècada dels trenta suposa una etapa important d'aportacions a la neurologia i la neurocirurgia, amb la introducció de nous mètodes d'exploració de l'encèfal. És aleshores quan el professor Barcia va realitzar la primera intervenció quirúrgica com a cirurgià, el 1931, "d'acord amb les normes modernes", i mostra un record especial a altres companys "amb els quals inaugurarem l'especialitat de Neurocirurgia a Espanya, Sixto Obrador, Adolfo Alei i Eduardo Tolosa".

El progrés científic en el camp de les intervencions de neurocirurgia s'ha produït en el diagnòstic, indica el professor Barcia. "Quan vaig començar no hi havia cap mitjà auxiliar en el diagnòstic. Per a saber si una persona tenia un tumor cerebral calia atèndre-se a la història clínica, era una anàlisi deductiva a la vista dels símptomes". Posteriorment es van desenvolupar nombroses tècniques fins arribar avui als TAC i les resonàncies magnètiques que localitzen i mostren els tumors.

Metòdic i explicatiu en les seues respostes, no dona la

Juan José Barcia Goyanes al despatx de sa casa.

imatge d'un avi nostàlgic del passat o especialment afectat per les seues vivències en la Guerra Civil, moment al qual arriba amb trenta-quatre anys en ple desenvolupament de la seua professió. "Em va agafar a Santander donant unes conferències mentre estava de vacances a Galícia. Després vaig tornar a la Corunya, passant per França, on vaig passar la guerra. Allí vaig treballar en un hospital on es recollien els ferits de crani i de nervis".

Des de la seua jubilació el 1971 es va dedicar a estudiar la història de la Medicina, en particular la història del llenguatge anatòmic. "Això ha requerit anys de preparació, perquè he hagut d'aprendre àrab i hebreu. He tingut facilitat per a les llingües".

La capacitat i interès que mostra el professor Barcia a la seua edat, després de trenta-dos anys de docència, i vint-i-sis després de la seua jubilació, és sorprenent. No reflecteix la distància del món acadèmic, més aviat sembla que mai no se n'haja separat. I aquesta capacitat el que sí que sembla reflectir és la seua destacada aportació al món de la

medicina, especialment notable després de jubilar-se, quan va publicar la història del llenguatge anatòmic. Obra que reuneix elogis des de Pedro Lain, el professor Mitchel, o el ja desaparegut professor suís Erwin H. Ackerrknecht. No lluny de les seues publicacions científiques i de la seua tasca com a impulsor i creador de societats per a l'estudi de la neurocirurgia.

El 1931 va fer la primera intervenció quirúrgica, dècada de grans avenços en neurologia

fiques i de la seua tasca com a impulsor i creador de societats per a l'estudi de la neurocirurgia.

Con 97 años sigue trabajando a pleno rendimiento

El doctor Barcia Goyanes recibió la medalla de la Universidad de Valencia

El Paraninfo de la Universidad de Valencia abrió ayer tarde sus puertas para tributar un merecido homenaje al doctor Juan José Barcia Goyanes, al concederle la medalla de la institución académica de la que fue rector desde el año 1967 hasta 1972, año de su jubilación, coincidiendo, al mismo tiempo, con el inicio de las celebraciones del V Centenario de la fundación de la Universidad, con cuyo motivo se llevarán a cabo este tipo de homenajes institucionales.

Setenta años de docencia como profesor-catedrático de Anatomía, no exenta de otras responsabilidades como la de ser decano de Medicina de la facultad de Valencia durante veinticuatro años, además de la dirección y jefatura de otros importantes organismos, le han hecho acreedor de esta distinción, pero sin dejar de contemplar su vertiente humana.

Muchos de sus 27 "nuevos valencianos" entre hijos, nietos y biznietos, así como familiares, amigos y discípulos, estuvieron presentes en este homenaje, en el que se le concedió la medalla de la

Universidad de Valencia. Aunque nacido en Santiago de Compostela hace 97 años, el profesor Barcia es hijo adoptivo de la ciudad de Valencia, donde ha desarrollado casi toda su trayectoria profesional como pionero en la utilización de numerosas técnicas diagnósticas y terapéuticas.

Del profesor Barcia destacó el rector Pedro Ruiz su "vasta cultura y profundos conocimientos de las diferentes lenguas", lo que le ha permitido investigar en aspectos relacionados con la nomenclatura anatómica, y añadió: "Si la longevidad no es mérito personal, sí lo es la tarea de investigación y la producción científica realizada a lo largo de su vida y en especial en los últimos años".

En la laudatio pronunciada por el doctor Francisco Martínez Soriano, dijo del profesor Barcia: "Es un ejemplo a imitar de inquietud por el conocimiento, capacidad de trabajo y productividad, especialmente manifestada en esa época de la vida en la que, generalmente, el paso del tiempo invita más al sedentarismo y al aban-

FOTO JOSE PENALBA

El doctor Barcia Goyanes recibió el merecido reconocimiento a su dedicación universitaria.

dono que al mantenimiento de la actividad vital".

Agradeció no sólo su legado intelectual, sino "el ejemplo de esfuerzo, de inquietud por el conocimiento y de capacidad infatigable de trabajo al que todo auténtico universitario debe de aspirar".

Por su parte, el doctor Barcia, con un elegante sentido del humor, quiso dejar la "inmerecida exaltación de mis eventuales merecimientos, a aquellos que nunca faltan en cualquier corporación y que se complacen en rebajar los

méritos ajenos pensando que así se exaltan los propios".

"Cuando pretendo aducir algún merecimiento frente a la Universidad, me doy cuenta—dijo—, que no hago otra cosa que recordar mi deuda con la Universidad... Esta medalla que me permitiréis ofrenda a los miembros de las ocho generaciones de mi familia que, a lo largo de más de dos siglos, han sido constantes en su culto a la Medicina y su amor a la Universidad". No faltó un emotivo recuerdo para su esposa.

Concha Raga

Entrega de la medalla de oro a Barcia Goyanes

Valencia/ EFE.- La Universidad de Valencia entregó ayer su medalla de Oro al catedrático de Anatomía y ex rector, Juan José Barcia Goyanes, considerado como un pionero de la neurología y en la utilización de novedosas técnicas diagnósticas y terapéuticas.

El profesor Juan José Barcia Goyanes recibió la medalla en un acto académico en el que intervinieron el rector de la Universidad, Pedro Ruiz Torres, y el catedrático de Ciencias

Morfológicas, Francisco Martínez Soriano. Pedro Ruiz, que enumeró los numerosos méritos académicos del galardonado, destacó que Barcia "fue pionero en la utilización de numerosas técnicas diagnósticas y terapéuticas". Además, Pedro Ruiz recordó que "la proximidad de la celebración del V Centenario de la Fundación de la Universidad hace aconsejable el homenaje a las personas que dedicaron años de su vida al Gobierno de la Institución como rector".

D16 16-9-97

□ La Universidad de Valencia concedió ayer la medalla de honor al profesor Barcia Goyanes, que fue catedrático de la Universidad de Medicina de Valencia, así como decano y rector de la Universidad de Valencia. El profesor también es autor de numerosos libros de investigación.

NOU DISE

30/11/77

La Junta de Govern de la Universitat de València del dimarts passat.

El neurocirurgià i catedràtic d'Anatomia va ser rector

Medalla per a Juan José Barcia Goyanes

REDACCIÓ

La Universitat de València, a proposta del Departament de Ciències Morfològiques de la Facultat de Medicina, premiarà la trajectòria professional del professor Juan José Barcia Goyanes, amb la concessió de la Medalla de la Universitat.

Barcia Goyanes va ser rector de la Universitat de València entre 1966 i 1972, i catedràtic d'Anatomia des del 1929 fins a la seua jubilació

l'any 1971. L'homenatge també vol premiar la seua tasca com a neurocirurgià al capdavant del Servei de Neurocirurgia de l'Hospital Provincial. Des d'aquest càrrec, Barcia va ser pioner de moltes tècniques diagnòstiques i quirúrgiques, i en aquest àmbit científic va deixar un bon nombre de deixebles. A més, Barcia Goyanes va ser degà entre 1945 i 1964 de la Facultat de Medicina.

A tots aquests mèrits, se suma la seua faceta més

intel·lectual i purament universitària en l'àmbit de l'erudició lingüística i anatòmica plasgada en la seua obra, apareguda després de jubilar-se, *Onomatologia Anatòmica. Nova Història del llenguatge Anatòmic*, publicada per la Universitat en deu volums. Rodrigo Gómez, degà de la Facultat de Matemàtiques, considera que premiar Barcia Goyanes significa homenatjar la història viva de la medicina valenciana i la mateixa història de la Universitat.

LEVANTE

Sábado, 13 de septiembre de 1997

La Universitat entregará su medalla a Barcia Goyanes

El profesor Juan José Barcia Goyanes recibirá el lunes la medalla de la Universitat de València. El acto tendrá lugar en el paraninfo, con la asistencia del homenajeadado, que tiene 96 años; el rector, Pedro Ruiz, y el catedrático de Ciencias Morfológicas Francisco Martínez Soriano. Rector de esta institución de 1967 a 1972, el catedrático de Anatomía también fue decano de Medicina y ha sido jefe de neuropsiquiatría del Hospital General. El acto coincidirá con la apertura del XVII Congreso de la Sociedad Anatómica Española.

8 sept. 97

LEVANTE

El neurólogo J. J. Barcia recibe una medalla de oro

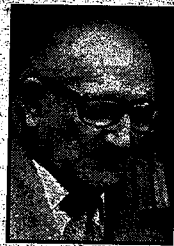
La Universidad de Valencia entregará, el próximo 15 de septiembre, su medalla de oro al profesor de anatomía y neurólogo, Juan José Barcia Goyanes, en reconocimiento a su trayectoria investigadora y docente. El acto académico se celebrará en el paraninfo de la Universidad de Valencia, y al mismo acudirán destacadas personalidades de la vida académica y sanitaria valenciana. Barcia nació en Santiago de Compostela en 1901 y es presidente honorario de la Real Academia de Medicina de Valencia.

LAS PROVINCIAS

5/ SEPTIEMBRE / 1997

Juan José Barcia Goyanes

Sube el profesor de anatomía y neurólogo, Juan José Barcia Goyanes, a quien la Universidad de Valencia entregará,

el próximo 15 de septiembre, su medalla de oro en reconocimiento a su trayectoria investigadora y docente. El acto académico se celebrará en el Paraninfo de la Universidad.